

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta | „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesno ilste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, nopl-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Vsem duhovnikom in vernikom Lavantinske škofije.

K. Naš Milostljivi knez in škof so v svojem imenu in v imenu vseh duhovnikov in vernikov Lavantinske škofije k obletnici izvolitve za papeža čestitali sv. očetu Leonu XIII. in se Njim zahvalili za milost razpisanega sv. leta, ter Njih za ta sv. čas poprosili za posebni blagoslov. Zvečer 3. marca ob 10. uri je došel iz Rima naslednji telegram:

„Sveti oče so s posebnim dopadanjem sprejeli izraz udanosti, pri začetku sv. leta Njim od Tebe in od Tvojih duhovnikov in vernikov izrečene, ter Vam vsem zaželjeni blagoslov iz globočine srca podelijo. Kardinal Nina.

Koliko nas stane zasedenje Bosne in Hercegovine.

Odkar volimo v razne zastope, je pri nas vse zmešano, zamotano, in vrh tega še tako uravnano, da je strašno drago. Volimo v srenjske in okrajne zastope, v deželne in državne zборе. Povsod se trošijo denarji davkeplačilcev. Naposled imamo še zraven treh ministerstev tako imenovane delegacije t. j. dve zbornici, kder posebič odbrani poslanci dunajskega in ogerskega državnega zbora razpravljajo o našem vojaštvu in o zadevah cesarstva do vnanjih držav. Ti gospodje tedaj določujejo, v porazumu z ministrom Andrassy-jem, koliko denarja je vsako leto treba za vnanje zadeve, za vojake, in sedaj za Bosno in Hercegovino. Ko je lani že bilo skleneno, da naša armada zasede turški deželi, tirjal je grof Andrassy 60 milijonov. Misli je, da bo ta svota dosti. Ali varal se je. Ni se uresničilo njegovo mnenje, da bode s nekotlikimi kompanijami mogoče prodrati do Mostara in Sarajeva. Treba je bilo odposlati okoli 300.000 mož, ki so morali prestatí mnogo težav in preliti

veliko krvi, preden so turške divjake potlačili. Da je nepričakovani upor potroške zasedenja Bosne in Hercegovine po tem takem znatno pomnožil, temu se ni bilo mogoče več ogniti. Prvih 60 milijonov bilo je uže koncem augusta potrošenih. Meseca septembra in oktobra potrošilo se je potem še 21.720.000 fl. dalje meseca novembra in decembra zopet 20 milijonov. Vsled škode, ki so jo slabo vreme, nalivi, povodnji itd. naredile, treba je bilo še 5 milijonov za popravo stez, barak, bolnišnic itd. Ako sedaj vse soštejemo, razvidimo, da nas je zasedenje Bosne in Hercegovine l. 1878. stalo 106.720.000 fl.

Turški divjaki so sicer premagani, orožje prebivalcem večidel pobrano, vendar za vzdrževanje miru in reda treba je ondi puščati precejšnje število vojakov, ki nas mnogo stanejo. Sprva so mislili shajati s 20 milijoni gld. Ali sedaj se vidi, da bo treba 34.444.000 fl. Ti potroški so res veliki. Zmanjšali se pa bodo le, kedar bodo železnice v Novo-Avstrijo dodelane in deželi toliko urejeni, da bode te sami zamogle znatno svoto potroškov prevzeti!

Gospodarske stvari.

Ribezovo rajsko jabelko.

(Johannisbeer-Paradisapfel.)

M. Kakor druga leta spomladi bode tudi letos „Slov. Gosp.“ kopo priporočila vrednih sočivnih rastlin opisal in o njihovi pridelavi kaj povedal. Tako se misli dobremu sočivju najprej med jegovimi čitatelji potizkrčiti, kajti dobro sočivje in njegova pridelava je med Slovenci še vse premalo obratjan del gospodinjstva in sploh gospodarstva. Začnemo pa zdaj z gori imenovano sočivno rastlino z „Ribezovim rajskim jabelkom“ (Johannisbeer-Paradisapfel). Ta rastlina se odlikuje po svoji lepi rasti in tudi po zalem sadu, tako da služi enako za olupšavo vrtom, kakor tudi za hasek v domačem gospodarstvu. Seje in sadi se pa ta sorta rajskih jabelk skoraj ravno tako,

kakor navadne druge sorte tega sočivja. Seme se dobi pri vsakem boljšem semenskem trgovcu. Rano spomladi se poseje v gnojno gredo. Če te ni, v kaki zaboj ali lonec. Sadike se presajajo meseca majnika v tople, rahle, ne presuhe grede, primerno daleč vsak sebi. Brž ko rastline porastejo, se ovežejo na palčice. Če se ta zala rastlina ne sadi samo zarad edine vrtno olepšave, ampak tudi zarad haska, ki ga sad daje, dobra je, če se ji prebujni izrastki iz stebela nekoliko priščipnejo. Tako priraste več in lepšega sadu, ki ga na jednom grozdu po 30—40 ko oreh debelih jagod priraste. Za seme se puščajo najbolj zrele in popolnoma raščene jagode, ki se v vodi zmučkajo, in potem iz njih iztisnjeno seme očisti in na snažnem papirju v senci posuši. Seme se potem na suhem in zračnem prostoru hranuje in ostane 3—4 leta kaljivno.

Debeli lešnik in kutina.

M. Po nekterih krajih zasajajo in redijo lesko z debelim sadom in tudi kutino s posebno skrbijo, ki jo ta dva res koristna in lepa grmiča zaslužita. V nobenem večem vrtu ali na drugem za te rastline primernem prostoru bi ne smel manjkati. Zarejajo se pa najlahkeje in najbolje po vlačencah. V ta namen se pripogne jedno- ali dviletna šiba tako k tlam, da se zamore blizo srednji del v prst zagrebati, ki se mora pa z lesenim kavkeljcem k tlam pripeti, tako, da se šiba ne more več vzdigniti. K zemlji pripognjen del se v sredi z dobro, rodovitno prstjo trdno zasuje. Da se prst ne izsuši, se mora s kopico gnoja pokriti in sploh je treba skrbeti, da zemlja precej vlažna ostane. Ko so take vlačence, ki jih gre najbolj spomladi narejati, 1 ali 1½ leta v zemlji, so že zaredile korenine, in morejo se na zadnjem koncu odrezati in kakorkoli zasaditi. Debeli lešniki in kutine se od trgovcev in sladničarjev dobro plačujejo. Prva drevesca se morajo iz kake dobre drevesnice naročiti. —

M. Neka škodljiva navada pri pokladanju soli živini. Po nekod imajo krivo navado, da živini namenjeno sol na dno tistega škafa ali posode potrošajo, v kateri živino napajajo. S tem hočejo ljudje živino privaditi, da bi posodo prav do čista polizala. Ali pri tem se ne premisli, da se živini žeja še le prav podkuri, med tem, ko se misli, da se je žeja pogasila. Sol suši živini jezik, nebo, grlo itd. Ko bi se seveda nova žeja živini brž z novo pijačo pogasila, bi se sicer živina po veliki žeji ne trpinčila. Vendar pa tako napajana živina več k sebi vzame, nego je ji hasnovito, kar je posebno pri mladih živinčutih posebnih ne ravno koristnih nasledkov. Mlada živinčeta zgubé lepo svojo podobo, postanejo pretrebušnata, in tudi želodec se tako o zdravem prebavljanju moti — in slabi. Če se pa živini po nespametnem pokladanju soli žejni ne da piti, se po žeji, kakor je že re-

čeno zelo trpinči, kar ji močno škoduje. Večkratne skušnje so še vsakokrat pokazale, da krave, katerim se jednako veliko mera krme poklada, več mleka molzejo, če se jim sol s suho klajo vred pred pijačo poklada, kakor pa če jim sol za lizanje v pitne posode potroša.

K. D. Oslovski kašelj se otrokom odpravi, ako se doma natoplem puščajo, k edar kašljavi postanejo. Jedila naj bodo lahko prebavljiva in dražljivih pijač, p. vina, se jim ne sme dajati. Dobro jim ugaja toplo mleko, posebno če mu je nekaj skleza (Eibisch) pridjanega. Trebuh okoli želodca se maže z mazilom, kojemu Nemci pravijo: Brechweinstein-salbe (nareta iz bljevne soli) in se dobiva v apoteki. Potem se telo okolo želodca preveže s širokim pasom, najboljše iz flanela. Okolo vrata se napravi zavitek, v katerem je ½ grama moščjaka (mošusa) in nekoliko cimotovega sladkorja.

Št. Č. Oves čistiti je treba, preden ga kmetova lec gre sejat. Delo se opravi najleži, ako se v kad ali škaif nalije čiste studenčnice, oves na njo vsiplje, ki lepo na vrhu ostane in se poloviti da, med tem ko nesnaga na dno padne. To svetuje skušen kmet, ki na ta način pridela vsako leto najlepšega ovsa!

Ravnatelj vinorejske šole v Mariboru, g. Goethe, je vestno pregledati in zapisati dal, kako so se razne sorte vinske trte obnesle zoper letošnjo zimo v nižjih legah vinograda blizu šole. Les jeseni ni popolnem dozorel, kar ga je za mraz občutljivejšega storilo. Največ so trpele sorte, ki močno v les rastejo, in sicer v tej vrsti: salankamenka, balint (Kleinweiss), blank, portugizec, kadarka, vranek (Zimmettraube) ali črnina, moslovec, muškat in tudi traminec. Tem sortam so okice najbolj pozeble, ko se jih je 2krat led priprijel. Nič ali malo škode trpele so pa te sorte: laški rizlec, klešec (Ortlieber), beli, modri in rujavi burgundec, šilher in belina. Vina bo tedaj letos menje pa utegne biti boljše, kakor lani, če bo sušno leto. Plazi so veliko škodili.

Sejmovi. 10. marca Deutschlandsberg, sv. Jurij pod Tabrom, sv. Jakob v Laškem okraju, Kapela pri Brežicah, Kostrivnica, Orehova vas pri Brežicah, Poličane, Strass, Sp. Polskava; 11. marca pri sv. Magdaleni v Mariboru (goveji in kónjski sejem); 12. marca sv. Jurij pri Celju, Preding, Selnica ob Dravi, 13. marca Gradec (Lagergasse).

Dopisi.

Iz Maribora. (Nepričakovano sovražnik tiskovnega društva) in „Slov. Gospodarja“ se je začel nasajati v ovo toliko potrebno podvzetje tako, da smo prisiljeni javno zavrniti ga. Ta nasprotnik je dohtar (?) Ž . . . dvor. kaplan, ki uže dolgo in vedno drznejše rovlje! Tega se nismo nadejali, nekaj zato ne, kar so sorodniki ome-

njenega gospoda najodličniši narodnjaki Savinjske doline, in ker smo mislili, da boče tudi on, kakor njegovi vrli predniki, v prvi vrsti med može stopil, ki goreče delajo za čast božjo, zveličanje duš, za duševni in gmotni napredek in blagor slovenskega ljudstva. Žali Bog, da temu ni tako. Opuštvivši podrobnosti nespadajoče sem omenimo le, kako ta gospod ni naročnik na noben list, ni ud nobenemu društvu; da, iz družbe duhovnikov je bil pri obnem zboru 17. febr. t. l. izbrisan, ker se mu je umililo vplačati letnino. Za tiskovno društvo pa on nikoli niti vinarja ni žrtvoval, niti pičice zapisal. Tem bolj nas društvenike z urednikom vred žali, ako se tak človek nasaja v naše društvo, ki zapopada mnogo najvrliših duhovnikov v našej škofiji, in rovlje zoper list, ki po priznavanju vseh pametnih in dobrohotnih mož koristno in blagonosno deluje in obeta še mnogo več z nameravano: Cerkveno prilogo. Omenjenemu gospodu ni dosti, da nič ne žrtvuje za dobro reč, marveč jo še ovira in njej prav po nekrščanski želi — znatne škode. Trgovec g. Auch . . . je dal veliko oznanilo kot prilogo „Slov. Gospodarju“ natisniti in večkrat priložiti. Tiskovno društvo je imelo 80 fl. tiskarskih potroškov in je za trud zaračunilo 10 fl. tedaj skup 90 fl. Toda g. Auch . . . ni plačal nič cela 3 leta. Morali smo tožiti in mu tako komaj iztrgali 50 fl. Dobiček in še 30 fl. tiskovnih stroškov morali smo zgubiti. Sedaj pa priropoče g. Ž. in sedrznica predsedniku g. dr. K. . . . ču in odborniku g. O. . . . ju v lice blebetati: „da je Auch . . . prav imel in le takrat prav neumno ravnal, ko je 50 fl. plačal. To pa je neumno iz ust kristijana, nezaslišano iz ust duhovnika. Ali bo ta gospod v spovednici tudi upal tako razsoditi: neumen, kdor plačuje, kar je dolžen? Videti je, da ta gospod ni pravi dohtar, sicer bi kazal več znanja v cerkvenem pravu, več vednosti v katoliški morali. Znano bilo bi mu, kar sv. Paul uči: nikomur nič dolžni ne ostajajte (Rom 13, 8) ter nebi tako goropadno krivo učil, ljudi motil in jih v hudem še utrjeval, češ, da so neumni, če plačajo, kar dolgujejo. Zoper tako nasajanje v tiskovno društvo odločno ugovarjamo, ker je to ne samo neumno sovraštvo, ampak drzno razžaljenje odbora, urednika in društvnikov. Upamo, da bo to dosti ter želimo, da g. Ž. nas popolnem pri božjem miru pusti, sicer ga bodemo še hujše prijeli in izvlekli še ostrejših pušic. Njegovih krajarjev lahko pogrešamo. Društva in lista pa ne damo od nikogar tako napadati, bodi stanú ktere kakoli!

Od sv. Lenarta pri Veliki Nedelji. (Lepa svečanost — strašno zločinstvo.) Uže dolgo nihče ne pomni svečanosti pri nas, kakoršna je bila 16. febr. Starčeka Boštjan in Neža Kovačec odhajala sta svojo zlato poroko, pri kateri je bila sta navzoča obadva sina in hčer. Prvi sin, č. g. Bostjan Kovačec, so župnik pri sv. Ilju na Hrvatskem, drugi, Jakob, priden kmet, hčer Ana

pa vrta kmetica, lep dokaz, kako pridna bila sta od nekdanj ova zakonska izredivša si tako vrlih otrok! Strašno zločinstvo zgodilo se je v Podgorcah. Ursula Žitnjak bila je po smrti svojega moža 400 goldin. dolžna, svojemu bratu Filipu Plahenu, ki je od nekdanj pri hiši služil kot hlapec; tudi ga je pogosto trl betek sv. Valentina. Sestra mu pa dolga ni hotela plačati, dokler ni bila tožena in prisiljena, ker ga vtajiti ni mogla zarad večih prič. Ali ko mu izplača 300 fl. in še 100 fl. na dolgu ostane, pograbi jo taka jeza, da sklene brata ubiti. Imela je deklo pri sebi, katerej je bila teta, ravno tako zločasto, kakor ona. Večkrat je vabila zločincev, naj bi prišli brata klat. Česar dolgo ni mogla dobiti, to se njej je zgodilo 3. febr. Prišla sta 2 možka in 1 fant. Dala je vsem žganja, vina, mesa tako, da so bili pijani. Revni brat pa uže 2 dni ni dobil ne jesti ne piti, čeravno je delal, kakor živina. Proti večeru pride v hišo; solze ga polijejo, ko vidi kako so drugi veseli, on pa ves gladen. Sedaj zgrabi eden izmed zločincev kamen, uže pripravljen v žepu, in začne reveža ž njim po glavi tolči, kakor mesar vola. Brat omedli, sestra pa in jena dekla kričite: „vun s psom!“ Tako se je tudi zgodilo. Zavlekli so ga v hlev, mu glavo strli in 2 rebri zlomili tako, da je siromak še tisto noč umrl. Drugi den je prišla sodnijska komisija z žandarji iz Ormoža, vklenola vseh 5 oseb in jih odgnala v ječo!

Od Sotle. (Nemiren učitelj.) Izmed novih učiteljev niso vsi slabi, kakor starih niso vsi vrli. Enega izmed slednjih imamo v precej glasovitem kraju blizu Sotle. Zapustivši prvo latinsko šolo z debelo trojko posvetil se je učiteljskemu stanu in prikobacal naposled k nam nemira delat. V 3 letih pouzročil je 6 pravn, sedaj s srenjo, sedaj s župnikom, kaplanom itd. Toda vselej je propal. Dva podučitelja sta mu zbežala. Plačevali smo za letne šolske potrebe po 600, 700 in 800 fl. Pritožbe niso nikoli obveljale. V šoli pa se je čudno godilo. Fantiči so se učili plezati in skakati, da je 6leten fantič začel kri bljuvati in je naposled dušico izdehnil; zopet drugemu fantiču so roko zlomili, tretjega v šoli zaprtega pozabili, da so ga starši po vsej okolici do trde noči zapstoj iskali, četrtemu se je ubica zaškrnila, da mu je več tednov krvavela; previdna deklica v šolo zaprta je pa pred nočjo skoz okno zbežala itd. Pa dosti bodi. Le toliko dostavim, da očetje krajnega šolskega sveta na ove reči niso utegnili misliti, ker so imeli preveč s pravnami poslov. Sedaj so nemirna 3 leta dotekla. Izvoljeni so drugi in boljši možje. Učitelj je skušal v novi šolski svet vsaj 2 prijatelja spraviti. Ali fantič, ki je za izžrebanje pripravljene listke vzdigoval, je zvijačnost izdal. Treba je novega izžrebovanja!

Iz Banjeluke. Lansko leto, 19. sept. je nas prišlo 7 železniških razredov (Eisenbahn-Abtheilung) sem le v Bosno in smo sploh na železnici iz Banjeluke v Dobrlin pridno delali in še le zdaj smo

jo komaj malo v vozivni red spravili. Bilo je povsod vse zapuščeno, vsi štacijoni in poslopja na štacijonih podrena in požgana; cela železnica je bila z visoko travo zaraščena, vsi „švelarji“ sprhneti, nekatere šinje zlamaue in vsi mostovi piravi in skoro čisto porušeni; vse to je veliko dela, veliko denarjev in tudi veliko naše moči stalo. Zdaj je ta železnica tako daleč popravljena, da iz Banjeluke v Novi in spet v Banjoluko uže vsaki den mešani vlak (Gemischter Zug) gre, v kratkem času hoče biti cela železnica Banjaluka-Dobrlin odprta in potrebni vlaki sem in taj brez straha voziti. Od teh 7 železniških razredov, kateri na tej železnici delamo, je nas 5 razredov rezervistov. Od teh 4 rezervnih razredov so že vsi 1867. 1868. letniki lani meseca decembra bili domov spuščeni; zdaj 22. februarja pa grejo 1869 in 1870karji domov. Mi mlajši rezervisti pa še par tednov tu ostanemo in potem bo tudi za nas veseli čas prišel, da bomo se spet v našo domačo slovensko deželo vrnoli. Tu v Banjiluki in v tem kraju, sedajni čas sploh deži, blata in vode imamo toliko, da ga skoro pregaziti ne moremo, od železniške postaje do mesta Banjeluke nam treba eno uro hoditi zavolj blata. V mestu je pa prav veselo. Vse, kar je tu živega, se veseli in se raduje, da v Banjiluki živi. Mat. Vaupotič.

Iz Svičine. Lani je nemila smrt po našeji fari neusmiljeno morila. Nevem, če je kedaj jih toliko tukaj umrlo. Tujci so se celo uže bali k nam priti. Vratna vnetica ali davnik je mladino strašno pobiral. Začetek groznemu bolenju je nastal meseca julija, najhujše je razsajalo septembra in oktobra. Septembra smo jih pokopali 27, oktobra 20 oseb. Dne 10. okt. je po fari ležalo 6 mrtvih. Večjidel je bolenje napadalo otroke do 14. let, pa tudi odrastlim smrt ni prizanesla. Nekeje materi je umrla 7letna deklica, 5 dni poznej je tudi ona, 38 let stara, ležala na klopi. Redko kde je hram, ki bi ga ne bila nesrečna bolezen obiskala. Odrastli so večjidel okrevali, od mladine, kogar je začela daviti, malokdo. Vseh mrtvih je minulo leto bilo 116, ogromno število za našo faro, ki šteje komaj 1782 duš. Preteklo nedeljo, 23. febr., je bila v našeji okolici huda nevihta. O poludne se je začelo temniti, nastal je silen vihar, ki je vedno močnejše pripogibal drevje. Ob 1/2 2 uri smo iz planjini od sv. Duha zaslišali mumljanje, zmes je bliskalo. Med tem priropoče druga nevihta od severa, se zažene črez Podigrac, debeli sneg se vsiplje, kakor da bi iz megel onuč lučalo, bliska in grmi, kakor po leti v najhujši vročini; zdajci hudo zasveti, strašen grom zabučí in strela udari v en viničarski hram na Podigracu, ki je tudi zgorel. Res posebna prikazen v trdej zimi. Na meji proti Lučki fari pa je ravno ta čas toča klestila, debela kakor kuruzno zrnje, ter je 2 prsta visoko zemljo pokrila. Bog nas nje le po leti varuj!

Od sv. Petra pri Radgoni. (Zlato poroko — nemila smrt — samoubojstvo). 16. sve-

čana se je vršila pri nas redka, toda lepa slovesnost. Prišla sta v našo farno cerkev 2 starčeka, mož in žena, kjer sta po 50 letih spet pred Gospodov altar stopila, da bi se tam za vse prejete dobrote, ki sta jih v celih petdesetih letih v svojem zakonskem stanu od nebeškega Očeta prejela, zahvalila. Poročali so ju domači č. g. župnik, ter imeli zraven lep govor. Hvaležni sin, pri katerem zdaj živita, kakor tudi dobri okoličani, so mnogo pripomogli, da se je svatba prav veselo obhajala. Kakor se je veseli glas o zlati svatbi razširil po vsej okolici, tako je 23. svečana žalostni glas spreletel vso Radgonsko okolico, da je nemila smrt pobrala Sekovskej škofiji ednega njenih gorečih dušnih pastirjev, namreč visokovrednega častitega gospoda Martina Kopšiča, dekana in mestnega župnika v Radgoni. Rojeni so bili pri sv. Juriju v Slov. goricah 9. novembra 1805. v mešnika posvečeni 31. julija 1831. Pogreb se je vršil 25. svečana popoldne, 18 duhovnikov, kakor tudi velika množica ljudstva, jih je spremila k večnemu počitku. Bodi jim zemljica lakka! K temu še dostavim drugo žalostno nesrečo, da je lani mesenca grudna odšel trgovec E. Weitzinger iz Radgone, da nihče ni vedel kam. Mnogi so trdili, da se je podal v Ameriko si sreče iskat, ktera mu v domovini ni bila mila. Toda še le črez 10 tednov, so ga najšli par streljajev od Radgone na Murskem produ mrtvega, kjer ga je voda izvrgla. Bog nas varuj take nesrečne smrti!

Janez Dub.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zborovanje državnega zbora je prenehalo, ker se posvetujejo njegovi odposlani možje v Budimpešti za magjarskimi poslanci vred o zadevah Bosne in Hercegovine; pri tej priliki je vojni minister izpovedal, da je proti turškim vstašem lani trebalo na noge postaviti okoli 300.000 mož s 276 kanoni, dalje, da se je takrat tudi v Erdeljskem in v Galiciji pripravljalo na boj, ker se je potrebno zdelo utrditi Krakov, Premizel, in Kotor v Dalmaciji. To kaže tedaj, da so nam Italijani in Rusi nekako žugali z vojsko. Na vprašanje, zakaj se ni postavila železnica iz Siseka v Novi, in zakaj s Srbijo ne sklenila kupčijska nagodba, poizvemo: ker so Magjari to branili. — Volitve za državni zbor bodo meseca septembra. — Žilo tople vode v Toplicah na Českem so srečno zopet našli 13 metrov bolj globoko pod zemljo; veselje prebivalstva je neizmerno. Križev v šoli ne trpijo šolski sveti v Pragi in Sačavi in jih odpravljajo, ker bi se baje judovski fantiči utegnili pohujšati. Dunajski ravnatelj višjega pripravništva za učitelje prusak in freimavrer dr. Dittes je izdal knjigo o dušoslovju (psihologijo), kder taji, da bi imel človek prosto voljo itd. Sv. oče papež Leon XIII. so knjigo obsodili in jo katoličanom prepovedali. V Lvovu so zaprli več uči-

teljskih pripravnikov, ker so širili socialistične spise. Neizmerno razsaja v Gališkem legar, pa tudi vratna vnetica; po nekod so pomrli vsi otroci. Generalna komanda v Brnu bo razpuščena in dunajskej pridjana. Šolstvu na Štajerskem v podporo so cesar lani razdelili 6550 fl. Koroška in Tirolska trpela je pretečene dni veliko po strašnih snegovih plazih, ki so več hiš z ljudmi in živino vred uničili. V Trstu so več lahonov zaprli, ki so ljudi proti našemu cesarju ščuvali. Na Hrvaškem med ljudstvom silno vre, ker je močno razkačeno vsled hudega iztirjevanja silnih dač. V Zagrebu na vseučilišču študira več Bolgarov; ti so napravili prelepo veselico na čast bolgarske skupščini, ki je v Trnovi začela zborovati.

Vnanje države. V Kijevem na Ruskem so policaji zasledili tajno tiskarno socialistov. Ko so se nje polastiti hoteli, prišlo je do krvave praske, v kateri je 14 socialistov ostalo mrtvih in ranjenih. Človeška kuga se do sedaj še nikder ni pokazala zunaj Astrahanske gubernije, ki je s gostim kordonom obkoljena. Bolgarska skupščina bo najprej načrt nove ustave, ki je prav opazno sestavljen, sprejela, izvolila kneza in potem bodo volitve razpisane po novi ustavi. Za združenje z Rumelijo se je potegnila v posebnem pismu do evropskih velevlad. Pred Turki, ki za Rusi prodirajo proti Adrianopolnu, bežijo Bolgari, 60.000 jih je vdrlo v mesto in ga hočejo neki prej sožgati, nege Turkom prepustiti. V Mitrovico, Novi-pazar in proti bosenski meji kupiči sultan vedno več vojske, okoli 40.000 mož. Turčija išče denarjev pri Francozih ter jim hoče prodati otok Rod, kakor lani Angležem Ciper. Sv. oče Leon XIII. so proglasili 33 novih škofov po vseh delih sveta, imenovali 4 nove kardinale, med temi je 1 Nemeec 2 Francoza in 1 Anglež. Po severni Nemčiji in na Danskem je snega toliko zapalo, da so celo železniški vlaki obtičali. Bismarku so se liberalci zopet izneverili, ogromna večina državnih poslancev mu je zavrgla novo postavo, po kateri bi se poslanci smeli kaznovati za besede spregovorjene v zbornici. Bismark je silno hud. Italijanski poslanci so 80 milijonov lir dovolili za nakup pušek, kanonov in za utvrdenje večih mest. Francozi izganjajo šolske sestre iz šol in jih nadomestujejo s freimavrevskimi učitelji, čeravno jih ti veliko več stanejo. Minister Marcere je moral odstopiti, ker je judu Rothschildu in to varšem pomagal ljudi odreti za več milijonov. Španjolci pripravljajo v Madridu za l. 1880 svetno razstavo, jednako tudi prebivalci Avstralije v Sidneyju. Afganistanski vladar Šir-Ali je res umrl in jegov sin Jakub-Khan mu je naslednik. Nedavno je ta upornike v Heratu krvavo potlačil pa tudi angleškega generala Bidulfa, ko se je ta od Girkinda pomikal nazaj v Kandahar, krepko napal in mu ubil 116 mož! Zulu Kafri v Afriki ne morejo naprej, ker je nastalo silno deževno vreme! V 4 tednih dobijo Angleži pomoči iz domovine.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogođki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XII. O Maglaju se je govorilo, da je že davno razdjan zaradi divjega napada jegovih prebivalcev na naše konjike. Ali mesto še stoji, ali da tako rečem, ono čepi v kotu med hribovi Ozrine planine ob desnem Bosninem obrežju. Prebivalci, katerih bo okolo 5—600, so skoro sami mohamedanci, le nekaj je grško-iztočnih kristijanov, katoličanov, ali kakor se tudi sami imenujejo, latinov ne najdeš tu. Jeseni l. 1697. osvojil je mesto junaški princ Eugen in je nekoliko dni pred njim šotoril. Nekdanja tvrđjava, stari grad je uže skoro ves razpadel. Le kaka 2 stolpa še stojita, v kterima so bili turški jetniki zaprti. Maglajska okolica je bila pri našem dohodu že popolnem opustošena. Široko polje žita pa kuruze bilo je pohojeno, popašeno od naših konj. Zemlja je bila le edno kopito in eden stopaj. Svoje vozove smo postavili na preteptan travnik tik Bosne, o kateri bodi gredoč omenjeno, da zamore od Maglaja niže uže nositi kake lahke ladjice. Sami pa smo se spravili v zapuščene od suhega protja napravljene utice pod košatimi, senčnatimi drevesi, ktera so se šibila lepega sadja, kakti češpelj, jabolk, hrušek. Po kratkem odmoru napotim se po levem obrežju široke Bosne na kraj, od koder se lepo in razgovetno vidi preko vode vse mesto Maglaj. Takraj nahaja se le kakih 10 siromašnih hiš, pri kterih se je prva nesreča prigodila našim husarom. Tukaj poknila je prav za prav prva puška po naših vojakih. Pokazali so mi ono kočo — sedaj bole-nišnico — iz ktere oken in drugih lukenj se je najhuje streljalo na mimo jahajočih husare. Stene so bile vse zvotljene od težkih krogelj. Ne daleč od tod počiva za cestoj grof Korinsky, kteremu revežu so brezsrčni divjaki glavo odrezali. Na grobu mu stoji bel križek iz smrekovih hlodov. Kakor sem pozneje v Žepče zvedel, dala ga je rodovina izkopati, da se zagotovi, je li on pravi njeni sorodnik — in na preveliko žalost so zdrav-niki jegovo istinitost tudi za vsem dokazali. Bodi jegovemu trplju bosanska zemlja lahka, duši nje-govej pa Vsemogočni milostljiv! V taboru sedela sta pod ovelim šotorom, od vojakov vestno varo-vanim, 2 odlična Maglajska turčina v poroštvo, da se mestjani ne bodo iz nova spuntali. Pušila sta iz neznano dolgih, pisanih čibukov in mimogredoče merila z jeznim, zaničljivim pogledom od nog do glave in od glave do nog. Vsak opoldan morala sta kaka druga 2 bogata velikaša za poroštvo v tabor priti in sicer je to tako dolgo trajalo, dokler nij bila globa 50.000 fl. plačana v kazen za brez-značajni, nejunaški napad na naše husarje. Na obrežju takraj Bosne stražili so naši kakih 360 vjetih, sultanovih vojakov (nizam), ki so razumeli.

le turški ali pa novo arabski jezik; jednako število teh močnih, žilavih, ponosnih korenjakov je bilo tudi onkraj Bosne v trdnjavi zapretilih. Tje nismo mogli, ker nij bilo mosta preko reke, ampak so se mogli le na ladjicah prevažati, oni, ki so hoteli v grad. Džamij ali turških bogomolnic zapazil sem 2, edno s prav čedno kuplo; nekdanj je bila rimo-katoliška cerkva, posvečena sv. Blažu, kakor so mi pravili oo. frančiškani v Zenici. Raz zvonika (munara) je turški hodža 5krat k molitvi vabil v tem času, ko smo se mi v Maglaju mudili. To enoglasno mило-resno kričanje mi je potem ves dan po ušesih zvonilo. Neki Brodčan, naš voznik, je znal dobro oponašati vsakega muezzina, kakor se tudi imenujejo ti čudni mohamedanski pevcι, tako, da ga je moral poveljnik ostro posvariti, naj molči, ker tako brezpametno oponašanje sila razkači in hudo vžge za svojo vero prevnetega turčina. Na večer ob 1/2 9 pričeli so godci polka Jelačićevega v taboru vesele in okrogle svirati. To se neki vsakega dne zgodi, da bi se vojaki nekoliko razvedrili in razveseli ter leži pozabili ogromne težave in nadloge, ktere so morali prenašati med dnevom v hudej vročini. To so ti bili, brate čitatelj! krasni prizori taborski! V sredi godba, mozeg in kosti prešinjajoča, okoli na okrog ponočna kurišča, visoko v zrak plapolajoča, od kterih so odsevala v krasnih barvah lica okolo sedečih in stoječih mož. Na ednej strani šumeča Bosna in Maglajske hiše razsvitljene po večernih lučicah, na drugej gosta, daleč tje gori in doli razširjajoča se šuma. V tem kotu veselo petje in ukanje, v drugem komandiranje ponočnih straž. Nad tem zemeljskim dirindajem pa je mirno po jasnem nebu plavala bleda luna in je čuvala mίlo se leskeče zvezdice, kakor pastir svoje ovčice. Prekrasno veličastno podnebje je že drzovitej Bosni tako dopadalo, da ga je v vsej lepoti in krasoti zopet pokaževala iz svojega osrčja. — Ne dolgo po 9. uri odtrumpeta vojak večernico in kakor bi mignil, bilo je vse tiho in mirno po taboru. Kdor nij imel ponočne službe, podal se je k sladkemu počitku, v kterem so ga semtrtje le straže motile s svojim klicanjem in žvižganjem. Vselej zmagonosni spanec nas je že bil v globoki mir zazibal, ko nas na enkrat prebudijo in preplašijo močni strelι, ki so prihajali iz trdnjave na naša ušesa. V trenutku je bilo vse po koncu. Kdor je imel orožje, zgrabil je hlastno za-nj. Ukazalo se je celo bolenikom, da nabijejo puške in se postavijo k oknom svoje bolenišnice; vsaj rešitve tako nij pričakovati, ako pridejo Turkom v pest, bodi da že šteljajo, bodi, da mirno pričakujejo v postelji svoje osode. Nekteri so bili popolnem zbegani in zdvijani, ker se nίsjo vsled preneglega predramljenja dolgo sčajmati mogli. Zmešnjava je bila uže strahovita. Vendar je še bilo precej hitro vse pripravljeno za prav ljubeznjiv sprejem sovražnika, ako bi bil hotel v goste priti. Ali premislil si je. Spustil je samo par pušek v zrak, ter se na tihem

poslovil. Vendar noč nam je stratil popolnoma, ker se spati nij dalo, a tudi nij smelo. Sam ne znam, kako nam bi se bilo godilo pri slučaju jako silovitega napada. V taboru ste bili le 2 kompaniji pravih boriteljev. Ostali bi bili primorani, samo gledati, kako se stranki lasate. Nered bi bil nastal ogromen, ker je stalo za našim hrbtom kakih 2000 voznikov s živežem za odmaširano armado. Res! 15. avgusta na prelepi praznik Marijinega vnebovzvetja smo mnogo doživeli, pa vse — bodi večnemu Bogu čast in hvala — po sreči. (Dalje prih.)

Smešničar 10. Neka žena je poprosila domačega gospoda učitelja, naj bi njej pismo napisal do njenega moža, ki je daleč v nekem mestu služil. „Prav rad“, odvrne priljudni učitelj, „vendar prej mi morate še povedati, kaj mu naj pišem?“ Žena mu pa takoj v besedo sega rekoč: „ko bi jaz to vedela, koj mu naj pišete, bi mu uže bila sama pisala.“ J. Duh.

Razne stvari.

(*Kat. polit. društvo v Mariboru*) bo po velikej noči imelo občen zbor, kder se bo sklenolo, ali društvo še dalje obstaja ali pa se razdruži. Predsednik grof Brandis in podpredsednik dr. Gregorčič sta predsedništvo odložila in stopila iz odbora. (*Stekel pes*) je 25. febr. v Pobrežu in Ptuju več psov zgrizel in zbežal proti Turnišam, kder so ga ustrelili.

(*Dete zamorila*) je neka ogerska dekla v Veržeju ter ga v gnoj zakopala, da so ga svinje izrovale. Nečloveška mati!

(*Neusmiljeno*) kaznoval je celjske gimnazije ravnatelj g. Svoboda 38 dijakov, ker so slovanske pesmi v krčmi prepevali in uže prav židane volje tudi rusko carsko pesem poskusili, 5 najizvrstnijih je izgnanih z grdo opazko „zarad veleizdajstva“ ter so zgubili lepe štipendije, 33 pa je zaprtih. Tukaj bi kazalo, da bi se pritožilo pri višji šolski oblasti. Ali bi učiteljstvo celjske gimnazije tudi tako strogo postopalo, ako bi nemški dijaki zapeli kako prusačko pesem?!

(† *Adolf Ferk*) zdravnik pri sv. Križu na Murškem polju je 16. febr. umrl še le kakih 30 let star. Rajni je bil priljubljen mož, izvrsten zdravnik in priden Slovenec. Naj počiva v miru!

(*Ponarejeni desetaki*) se potepljejo po Slov. goricah. Tedaj pozor!

(*Umrlo je v Mahrenbergu*) slednja 2 tedna 9 oseb, med temi 2 osepničasti.

(*Krido napovedal*) je trgovec J. Darnhofer v Arvežu.

(*Nemško-magjarska ljubezen*). Nemški štajerski deželni odborniki so sklenoli magjarskemu pisatelju, ki bi se kot prošnik oglasil, dati v Slatini prosto stanovanje za 1 mesec, slatino

za piti in kopanje zapstov, oproščenje od vseh plačil za kopel in muziko in še iz denarjev štajerskih (tedaj tudi slovenskih) davkeplačilcev 50 fl.

(Zmrznil) je 24. febr. hlapec Jožef Lipovšek v Rojah v Savinjski dolini. Nesrečnik je od službe božje namesto domov šel v krčmo, kder se je žganjice napil, na poti pa za vselej zaspal.

(Gospodarsko poslopje užgal) je hudoben človek 19. febr. posestniku Jož. Leveju v Korpljah konjiškega okraja.

(Žage ugrabile) so 5letnega fantiča Franca Novaka v mlinu g. Sonnenberga pri Celju ter ga hipoma zdrobile.

(Grozen pust) je bil v Bleibergu na Koroškem, ob 4. in 9. uri zvečer sta iz 6800 črevljev visokega Dobrača prihrula snegova plaza, podrla 15 poslopij in ubila 37 oseb, med temi apotekarja, njegovo ženo, sina, hčer in 3 dekle.

(100 zlatov v loteriji) dobil je v Mariboru zidar, ki je nedavno iz Bosne došel; sedaj hoče zopet tje in kupiti zemljišča.

(Svitli cesar) so po osepnicah zbolelim revčekom v Vuherjih in št. Vidu darovali 500 fl. Bog plati!

(Iz visoke Jelšove) v Solčavskih planinah se je popeljal snegov plaz proti sv. Jakobu in posestniku Verdelju 2 hleva s vso živino uničil; škode je 4000 fl.

(Dr. Elšnik) je pravdo zgubil, g. Habjanič bil je nekriv spoznan, češ, da se je proti lopotanju s stolom samo branil, kar nikomur ni zabranjeno.

(Karl pl. Formacher ml.) v Sl. Bistrici je sodnijski cenjen na 129.103 fl.

(V orglarski poduki) sprejema učencev gosp. Budna, nadučitelj v Črešnjevcih pri Slov. Bistrici. Več prihodnjic.

(Na sadje in vinorejski šoli) pri Mariboru je novo šolsko leto 1. marcem pričelo; učencev je 36, mladih viničarskih učencev 10 iz vseh krajev: 2 iz Kostrivnice, 1 iz Monšberga, 1 iz Ljutomera, 1 iz Radgone, 1 iz Brežic, 1 iz Griž.

(Župnija Zibika) je razpisana do 9. apr. t. l.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Dolinar 3 fl., Fišer Ant. mlj. 5 fl. (poprej že 40 fl. ustn. in 4 fl. letn.), Suhač Ant. mlj. 11 fl. (ustn. in letn. dpl.), Zupanič 2 fl. (ustn. je dpl.) Lacko 11 gold.

(Poziv). Občni zbor „Matice slovenske“ bode v sredo 12. dne t. m. ob 4. uri popoldne v čitalnični dvorani, katerega naj bi se ne le ljubljanski, temuč tudi vnanji gg. udje obilo udeležili, ako ne osebno, pa vsaj z volilnimi listi, ker pri volitvah odbornikov „Matice slovenske“ všteto se tudi volilni listi tistih udov, ki sicer ne pridejo sami k zboru, pa vendar volilne liste s svojeročnim podpisom odboru pošljejo.

(Dražbe) 8. marca Aug. Majhenič v Svičini 5801 fl. 10. marca Johann Kovačič v Brezjem slov. bistriš. okraja; 12. marca Ig. Denzel v Mariboru 12.077 fl. 13. marca Janez Georg v Mako-

lah 4900 fl. Martin Ornik 2000 fl. pri sv. Lenartu v Slov. gor.

Listiō uredništva. G. O. P. lepa hvala, dnes ni bilo mogoče. G. K. in g. Ž. v C. o soji prihodnjic. G. Ž. v Zavraču: ta smešničar ne ugaja. G. L. B. v Podložah: reč nam je nejasna in sploh meso prodavati od telice, ki je bila zaklana, ker si je nogo zlomila, ne more biti prepovedano. G. P. v Gratweinu: ko bi vedeli pri katerih vojakov se je poročano godilo, bi bili uže objavili.

V Mariboru. Krompir 1 fl. 90 kr. Hl. — fažol 16 leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 10 kr. liter. — Pšenični gres 24, prednja moka 20, srednja 16, polentna moka 14 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr., svinjsko maslo 74, slanina frišna 60, slanina prevojena 76 kr., puter 1 fl. 10 kr. Kg. — Jajce 2 za 5 kr. vsako. — Govedina 56, teletina 60, svinjetina mlada 60 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 2·70 mehka, fl. 2·10 Kbmt. — Ogelje trdo fl. —80, mehko 60 kr. Hl. — Seno 2 fl. 70 kr. slama 2 fl. — kr., stelja 1 fl. 20 kr. za 100 Kg.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 62·95 — Srebrna renta 63·95. — Zlata renta 75·65 — Akcije narodne banke 790 — — Kredite akcije 228 — — 20Napoleon 9·28. — Ces. kr. cekini 5·49 — Srebro 100 —

Poslano.

Dasi je uže mnogo časa poteklo, odkar je občna zavarovalna banka „Slovenija“ v Ljubljani v likvidacijo stopila, nij se še vendar zavoljo tega popolno polegla nevolja in razburjenje, katero v mnogih slučajih prehaja na banko „Slavijo“, ker se podobni imeni teh dveh različnih zavodov predradi zamenjavata.

Vsled tega je podpisano glavno ravnateljstvo vzajemne zavarovalne banke „Slavija“ v Pragi primorano izreči: da banka „Slavija“ nij bila z likvidirajočo banko „Slovenija“ nikedar v kakej poslovnej zvezi, in to temveč, ker ste si ti dve zavarovalnici uže po bistvu različni, kajti banka „Slavija“ je osnovana na podlagi vzajemnosti, banka „Slovenija“ pa je ustanovljena na delnice; dalje; da je banka „Slavija“ po Kranjskem, Koroškem, Štirnškem in Primorskem poslovala uže štiri leta, predno je bila banka „Slovenija“ ustanovljena ter konečno da je glavno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Pragi, ono banke „Slovenije“ pa je bilo v Ljubljani.

Čestito občinstvo naj bode zagotovljeno, da si bode podpisano glavno ravnateljstvo, kakor doslej, tudi odslej prizadevalo, da vsem njegovim opravičenim terjatvam zadosti, ter da se bodo odškodnine točno in brez odloga tudi za naprej izplačevale. — Vsakoršna pojasnila pa podaja na zahtevanje naš glavni zastop v Ljubljani, na Dunajskeje cesti 7.

Glavno ravnateljstvo vzajemne zavarovalne banke „Slavije“ v Pragi.

Dr. Ivan Jeřábek, Dr. Josip Milde, Drag. Peter Khell,
ravnatelj. ravnatelj. ravnatelj.

Franz Novak,
glavni tajnik.

Tržna cena
preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	
Maribor	6	20	4	30	4	20	2	50	4	30	4	30	4	20
Ptuj	6	—	3	60	3	30	2	60	3	50	3	40	3	60
Varaždin	6	80	4	60	2	70	2	30	3	20	3	40	3	60
Dunaj	9	55	8	23	8	33	6	45	5	95	6	85	—	—
Pešt	6	99	5	65	7	45	5	45	4	40	4	75	—	—

Loterijske številke:

V Gradcu 1. marca 1879: 48, 32, 83, 71, 82.
Na Dunaju " " 53, 25, 40, 17, 50.
Prihodnje srečkanje: 15. marca 1879.

Prostovoljno na prodaj ali v najem!

Zidana hiša s 4 sobami, obokano kuhinjo, 2 obokanama kletima, 4 svinjaki, 1 hlev za 10 goved, prostorno dvorišče in lepa 2 vrta s sadunosnim drevjem, vse skup tik okrajne ceste v Dolnjivasi hšt. 40. Primerno je za trgovino, krčmo, mesarijo itd. Več pové lastnik Andrej Cuš v Dolnjivasi (Niederdorf) pošta Videm. 3—3

Mlin na Savi

se prodaja ali na 3—4 leta v najem (štant) da. Mlin stoji na Savi, ima 6 kamnov in 6 stop, sprava je vsa nova, na stanovitnej vodi, ter ima vedno dosta mleti. Več pové lastnik Jakob Taufar na Logu pri Litiji pošta Littai a. d. Südbahn. 2—3

Olja delat

vabi uljudno gg. gospodarje
Jakob Klinc,
mlinar na Bregu pri Konjicah.
1—3

Krčma in kmetija v najem!

Lepa hiša s krčmo, na okrajni cesti, četr ure od Slovenjgradca (Windischgratz) z lepim vrtom, novo obokano štal, novim svinjakom in z njivami za 16 vaganov posejatve, kjer se lahko čvetero goved redi, se da za več let po nizki ceni v najem. Pogodbe pové do 15. aprila t. l. g. Ivan Katz v Slovenjgradcu. 1—2

GOSPODARJI!

Ravno sem dobil nova semena in sicer vsake vrste, ktere koli potrebujete, n. pr. detelje, trave, salate, graha, fazola, korenja, repe, tudi vse sorte cvetličič, več sort dreves in drevesnega semena; potem več sort zunajskega krompirja.

☞ Za rast vseh mojih semen sem porok. ☜

Ob enem Vam, rojaki tudi priporočam svoje specerijsko blago, ktere ga imam vseh sort n. pr. kavo, sladkor, olje, sir, slanke, polenovske, paromlinske moke i. t. d. potem vse sorte suhih in firnisovih barv vse v najboljšem stanu.

Z odličnem spoštovanjem

M. Berdajs

1—2 v Mariboru.

Železarija g. DANIJELA RAKUŠA

v graškej ulici v Celju

priporoča svojo zalogo izvrstno sestavljenih plugov, po jako nizkej ceni, ima tudi vedno prav obilo železnega blaga kupcem na izbiro: železa ploščatega, okroglega in štirivogatega dleta, železnih obročev, plehovine železne, bakrene, medene, cinkove in pokfanaste ter računa ove reči vse po izredno nizkej ceni. Dalje se dobijo ondi **OKOVI** za okna in dveri itd. Zaloga je tu jako bogata in mnogovrstne robe na izbiro, tudi se določiljajo proračuni za cele nove stavbe prav rado in brezplačno. Priporočuje se tudi bogata zaloga

Kuhinjske sprave in orodja kakor tudi deli železnih ognjišč.

Ako kdo hoče kaj o navedenih rečeh poizvedeti, se mu točno daje odgovor brezplačno in franko. Naposled omenimo, da se nahaja ondi tudi zaloga

gospodarskih mašin fabrike: Clayton et Schuttleworth
iz Beča in Linkolna.
3—12